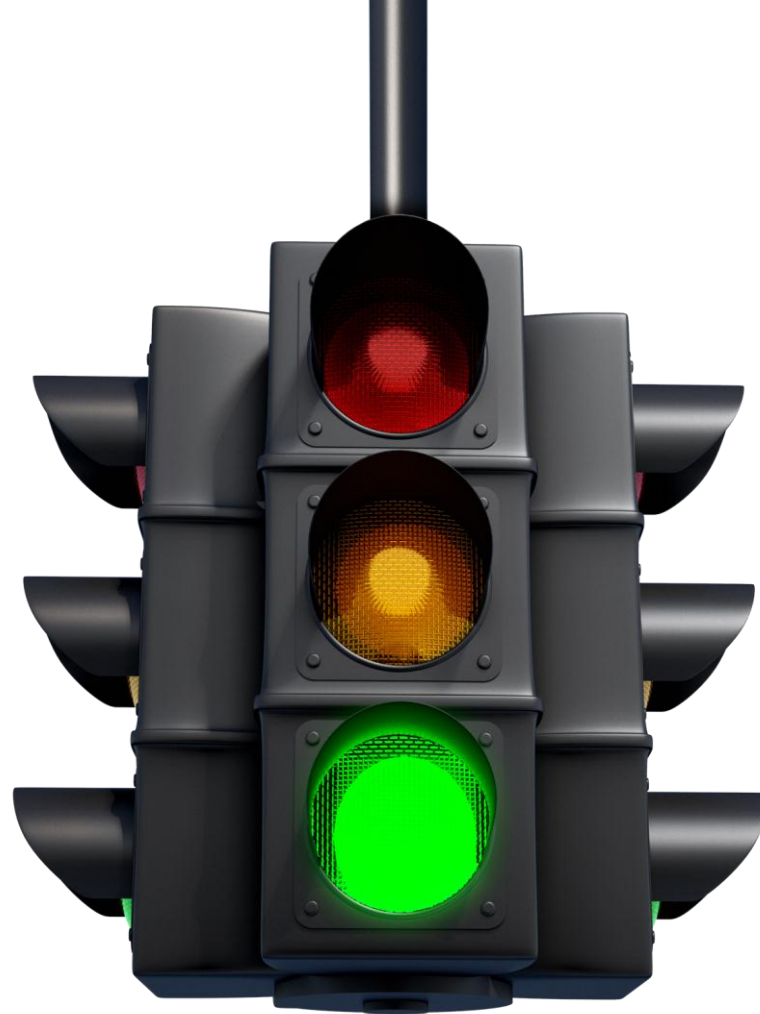

RJÚFUM KYRRSTÖÐUNA LEIÐIR TIL BETRI LÍFSKJARA

VILHJÁLMUR EGILSSON
FRAMKVÆMDASTJÓRI SA

MORGUNVERÐARFUNDUR SAMTAKA ATVINNULÍFSINS 11. NÓVEMBER 2011

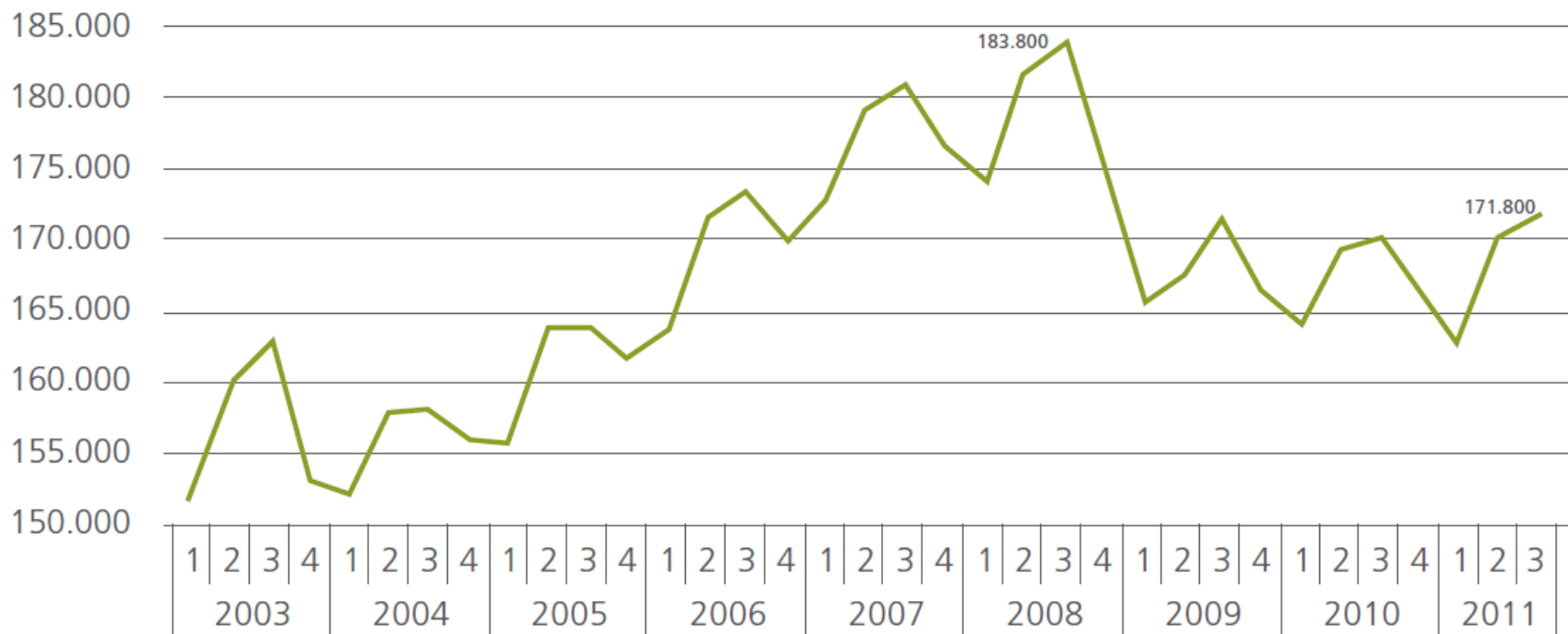

SAMTÖK ATVINNULÍFSINS

Störfum fjölgar afar hægt

Fjöldi starfsmanna á íslenskum vinnumarkaði

Heimild: Hagstofa Íslands

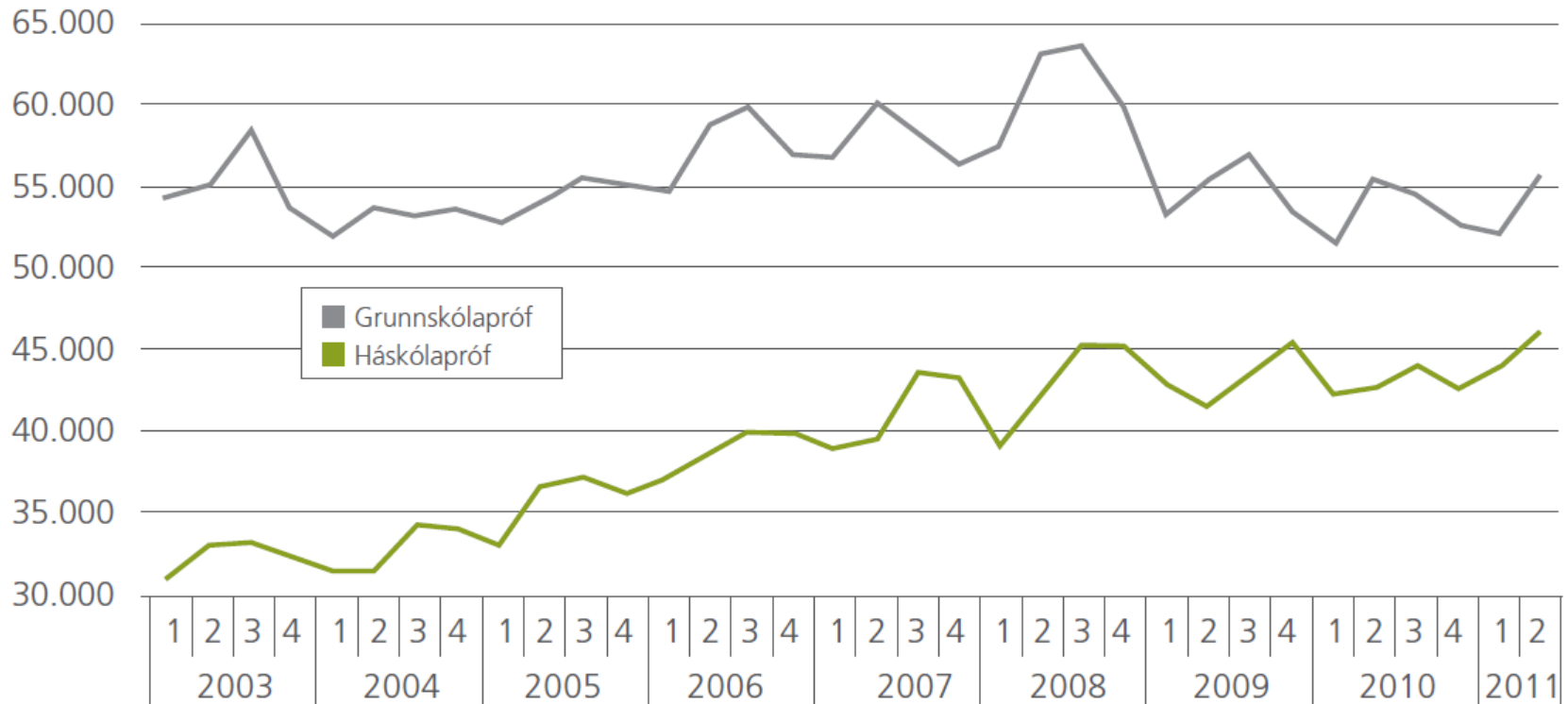

Menntun borgar sig

Störfum háskólamanna hefur fjölgað meðan öðrum störfum hefur fækkað

Fjöldi starfandi með annars vegar grunnskólapróf og hins vegar BA, BS, meistara- eða doktorspróf

Heimild: Hagstofa Íslands, sérvinnsla fyrir SA

Ísland í samkeppni um fólk

Íslendingar flytja burt en aðrir flytja til landsins
– erum við að skipta um Íslendinga?

Aðfluttir umfram brottflutta 1961-2010

	Fjöldi			Hlutfall af íbúafjölda		
	Íslenskir ríkisborgarar	Erlendir ríkisborgarar	Alls	Íslenskir ríkisborgarar	Erlendir ríkisborgarar	Alls
1961-1970	-3.818	-495	-4.313	-2,0%	-0,3%	-2,2%
1971-1980	-4.754	908	-3.846	-2,2%	0,4%	-1,8%
1981-1990	-1.386	2.311	925	-0,6%	0,9%	0,4%
1991-2000	-3.899	5.612	1.713	-1,4%	2,1%	0,6%
2001-2010	-7.518	17.030	9.512	-2,5%	5,6%	3,1%
1961-2010	-21.375	25.366	3.991	-8,7%	10,3%	1,6%

Heimild: Hagstofa Íslands

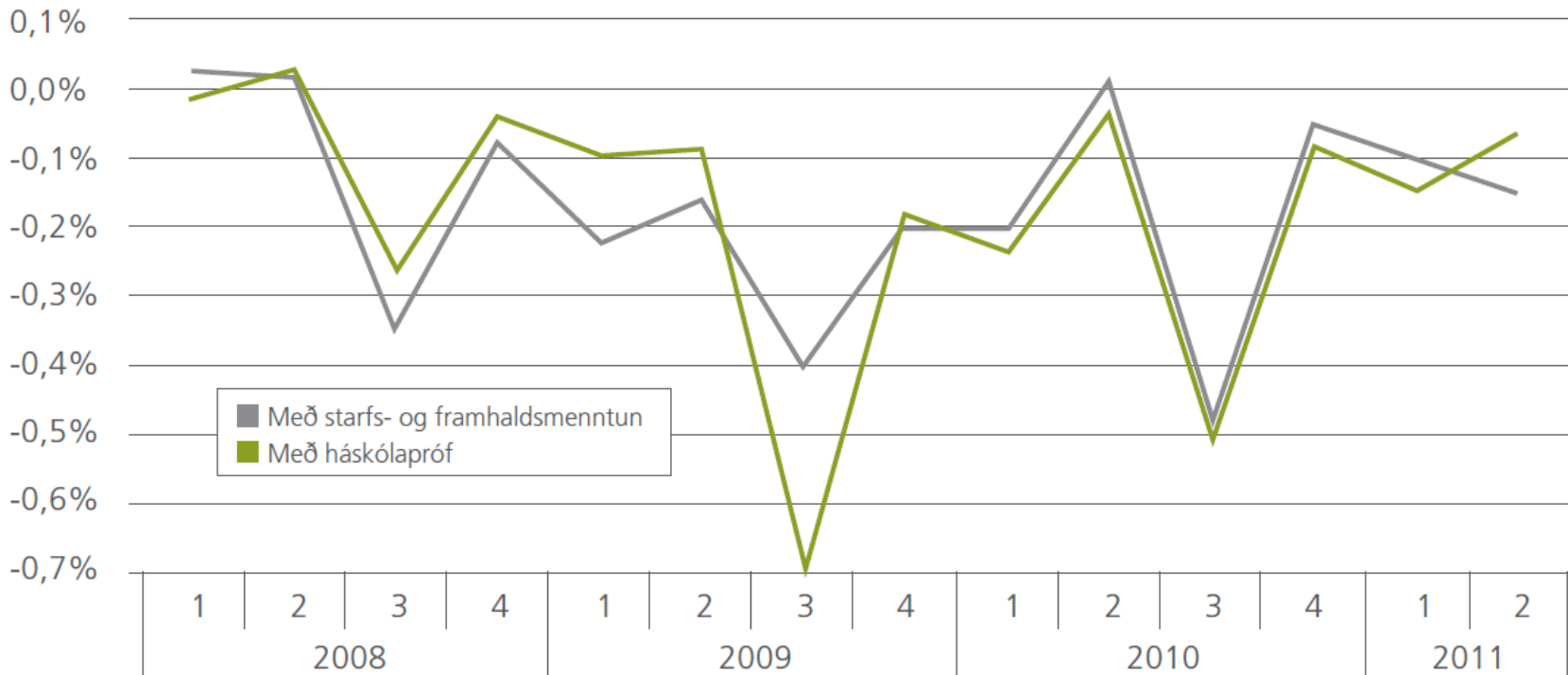

Brottlutningur óháður menntun

Ekki virðist munur á menntunarstigi brotfluttra og annarra á vinnumarkaði

Aðfluttir íslenskir ríkisborgarar umfram brotflutta eftir framhaldsmenntun
Hlutföll af fjölda starfandi í hverjum menntunarflokki

Ísland tapað stöðu

- 2007- 2008: Ísland í 1.-2. sæti ásamt Norðmönnum í Human Development Report hjá Sameinuðu þjóðunum
- 2011: Ísland í 14. sæti – upp úr 17. sæti frá árinu 2010
- Hlutverk hagstjórnar
 - Efnahagslegur stöðugleiki
 - Markaðirnir virki – hagstæð starfsskilyrði

Af hverju stöðugleiki?

- Ákvarðanir í rekstri verða markvissari eftir því sem þær eru byggðar á traustari grunni um lykilþætti í starfsskilyrðum s.s. verðbólgu, vexti og gengi.
- Markmiðið er efnahagslegt jafnvægi þar sem heildareftirspurn er stýrt og jafnframt tryggt stöðugt verðlag, hátt atvinnustig og jafnvægi í utanríkisviðskiptum

Hlutverk ríkisfjármála

- Kreppa: Ríkið rekið með halla
- Uppsveifla: Ríkið rekið með afgangi
- Flækjustig
 - Ákvarðanir teknar af stjórnámálamönnum sem þurfa að sækja sér lýðræðislegt umboð
 - Auðveldara að safna skuldum en greiða þær niður
 - Stöðugleiki eykur árangur í opinberum rekstri
 - Skattar hafa röskun í för með sér og skattahringl dregur úr árangri – andstætt góðum starfsskilyrðum
 - Skattahækkanir eiga sér takmörk vegna áhrifa á skattstofna
 - Sjálfvirkir sveiflujafnarar

Fjárlagaregla?

- Trúverðug fjárlagaregla til bóta
- Innleiða um leið og rofa fer til
- Lækkun skuldastöðu ríkissjóðs útgangspunktur
- Nú í árslok eru heildarskuldir 84% af VLF og nettóskuldir 43% af VLF
- Lækka heildarskuldir á 10 árum í 35% af VLF og nettóskuldir í 15% af VLF

Hagvaxtartenging

- Miðað við 3% hagvöxt sem útgangspunkt
- Raunhæft markmið um langtímahagvöxt á Íslandi
- Við 3% hagvöxt: 1,5% af VLF afgangur
- Við 4% hagvöxt: 2,5% af VLF afgangur
- Við 5% hagvöxt: 4,0% af VLF afgangur
- Við 2% hagvöxt: hallalaus rekstur
- Minni hagvöxtur: halli á rekstri
- Agi og metnaður forsendur árangurs

Peningastefnan í vanda Reynsla síðasta áratugar

- Áhrif virkrar samkeppni á opnum fjármálamarkaði ekki tekin með í reikninginn við ákvarðanatöku
- Aukinn vaxtamunur réttlætir meiri áhættutöku og markmið um hærra gengi gerir erlend lán ómótstæðileg
- Aukið framboð vinnur gegn verðlagshækkunum en ekki minni eftirspurn

Þjóðhagsvarúðartæki?

- Seðlabankinn að skoða eins og fleiri
- Horft til fleiri þátta en verðstöðugleika s.s. fjármálastöðugleika
- Hámarksveð- og eiginfjárhlutföll
- Takmarkanir á lausafjár- og gengisáhættu
- Tyrkir hafa beitt þessum tækjum ótæpilega síðustu misseri

Hvernig virkar markaðurinn?

- Beiting þjóðhagsvarúðartækja hækkar kostnað innlenda fjármálakerfisins
- Getur hugsanlega takmarkað innstreymi skammtímafjármagns
- Hver er raunverulegur aðgangur innlendra aðila að erlendum fjármálamörkuðum?
- Þarf að beina tækjunum að viðskiptavinunum í stað fjármálafyrirtækjanna?
- Hversu bitmikið er vaxtataekið yfirleitt á opnum markaði?

Fjármálamarkaðurinn

- Hagkvæmur fjármálamarkaður ein af forsendum samkeppnishæfs atvinnulífs
- Endurskipulagning fjárhags fyrirtækja, heimila og banka gengið alltof hægt
- Engin framtíðarsýn um fjármálamarkaðinn verið mörkuð
- Bankarnir þurfa eigendur sem hugsa um hag bankanna
- Ríkið dragi sig út úr Landsbankanum

Fjármálamarkaðurinn

- Æskilegt að einn eða fleiri íslenskir bankar verði í höndum öflugra erlendra banka
- Bankarnir verða að geta og vilja þjóna viðskiptavinunum
- Hætta á því að íslenska fjámálakerfið verði alltof dýrt.
- Rekstrarkostnaður stóru bankanna 1,8% - 2,9% af efnahagsreikningi

Fjármálamarkaðurinn

- Kostnaður við skatta og eftirlit er greiddur af viðskiptavinum bankanna
- Lausafjárkröfur hafa áhrif á þörf fyrir vaxtamun
- Of mikið eigið fé í bönkunum (14,3% - 20,3% óvegið) sem er dýrasta fjármögnunin
- Ríkið gæti auðveldlega greitt sér 50 milljarða í arð frá Landsbankanum
- Samkeppnismarkaður

Gjaldmiðilsmálin

- Þrír kostir
 - Krónan
 - Evran
 - Einhliða upptaka annars gjaldmiðils
- Meðan aðildarviðræður að ESB halda áfram verður að ætla að evran sé það sem Ísland stefnir að
- Aðildarferli lýkur fyrst 2015 – 2016
- Þá fyrst hefst evruferlið

Kostirnir

- Verðbólga, vextir og gengi marka samkeppnishæfni gjaldmiðla
- Af hverju evran?
 - Í hópi öflugustu gjaldmiðla heims
 - Grundvöllur efnahagslegs stöðugleika
 - Aðild að ECB
- Einhliða upptaka?
 - Verður að skoða ef evran er afgreidd út
 - Nauðsynlegt að fjármálakerfi sé tengt
 - Danska krónan eða pundið

Krónan framtíðin?

- Sveigjanleiki kostur
- Skortur á samkeppnishæfni er veikleiki
- Krónan ekki verið fljótandi heldur sökkvandi gjaldmiðill
- Krónan fórnarlamb agaleysis í hagstjórn
- Markviss ríkisfjármálaregla, raunsæ peningastefna m.v. opinn fjármálamarkað styrkja krónuna.
- Verðum gera ráð fyrir framtíð með krónunni

Gjaldeyrishöft

- Afturhvarf til fortíðar
- Hafa fengið varanlega stöðu í löggjöfinni þótt ákvæði gildi út 2013
- Höftin lækka gengið
- Höftin eyðileggja samkeppni á fjármálamarkaðnum
- Höftin hefta íslensk fyrirtæki í samkeppni – mega ekki taka lán

Efnahagsáætlun

- AGS kom með efnahagsáætlun
- Agi og samstaða um framkvæmd
- Ný efnahagsáætlun boðuð en afar lítið gerst
- Efnahagsáætlun til mikils gagns
- Sýn á næstu 3 – 5 ár
- Skapa trúverðugleika
- Raunhæf en metnaðarfull markmið

Fjárfestingar í lægð

- Óvissa, áhætta, stöðnun, efnahagsástand, markaður, rekstrarerfiðleikar, bankar, skuldir
- Hagfelld fjárfestingaumhverfi nauðsyn
 - Öflugt og hagkvæmt fjármálakerfi
 - Hlutabréfamarkaður
 - Opinn fjármagnsmarkaður
 - Afnám auðlegðarskatts
 - Friður við stærstu útflutningsgreinar

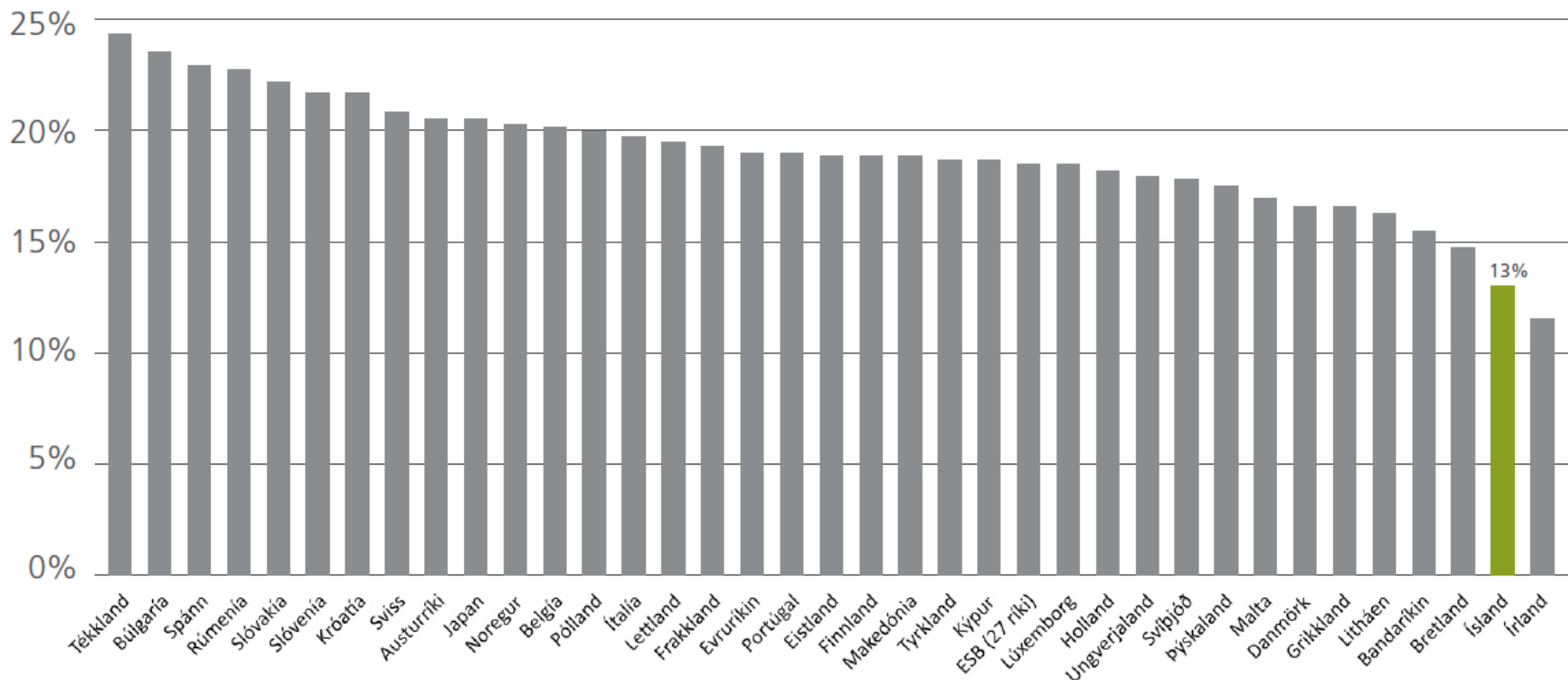

Verðum að gera betur

Það er fjárfest meira í öðrum löndum

Fjárfestingar í ýmsum löndum sem hlutfall af landsframleiðslu árið 2010

Fjárfestingarmarkmið

- Í síðustu kjarasamningum var sett markmið um að fjárfesting næðist í 20% af VLF í lok samningstímans
- 100 milljarða mun vanta uppá
 - Stóriðja, virkjanir
 - Sjávarútvegur
 - Opinberar framkvæmdir
 - Almennar fjárfestingar

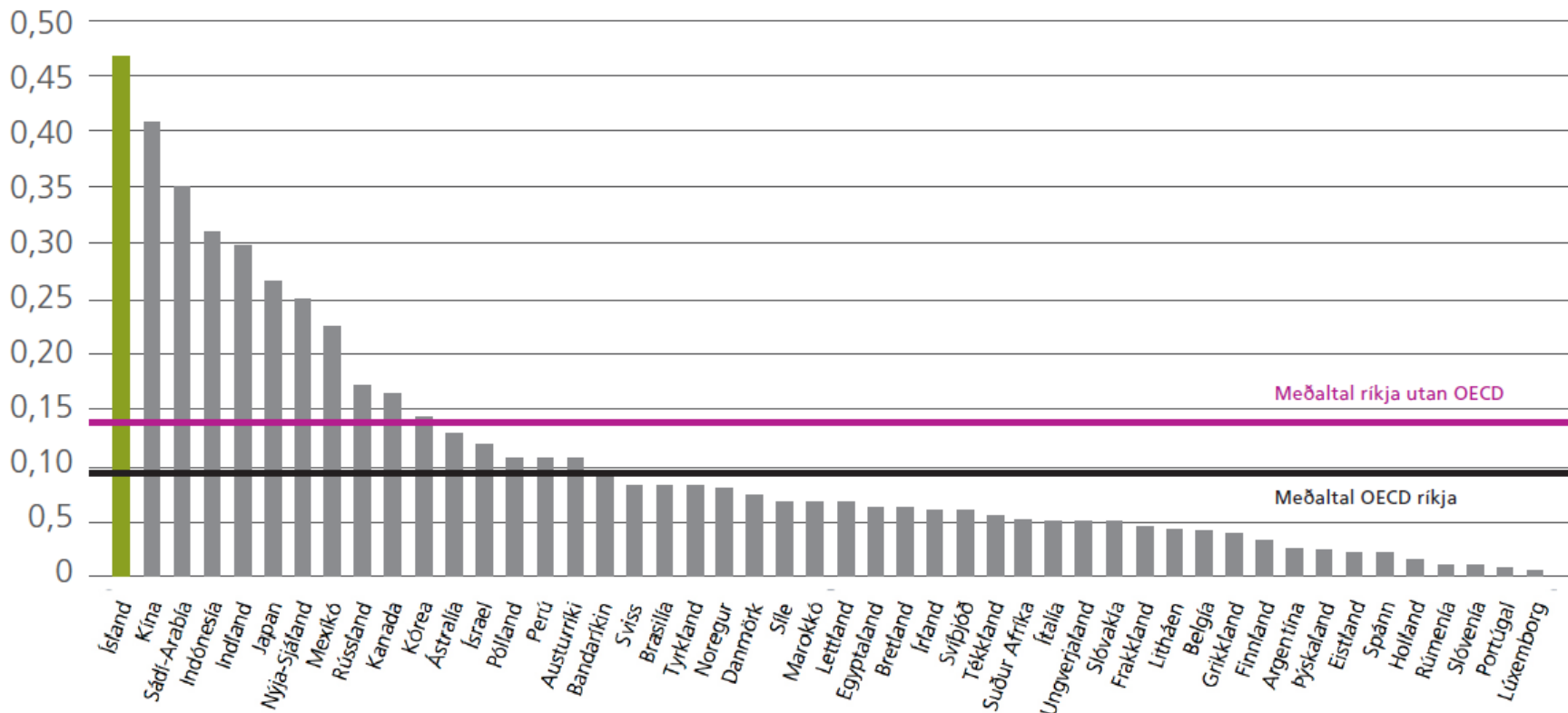

Viljum við erlendar fjárfestingar?

Ísland með mestu takmarkanir á erlendra fjárfestingu innan OECD

Takmarkanir á erlendra fjárfestingu

1 = lokað, 0 = opið

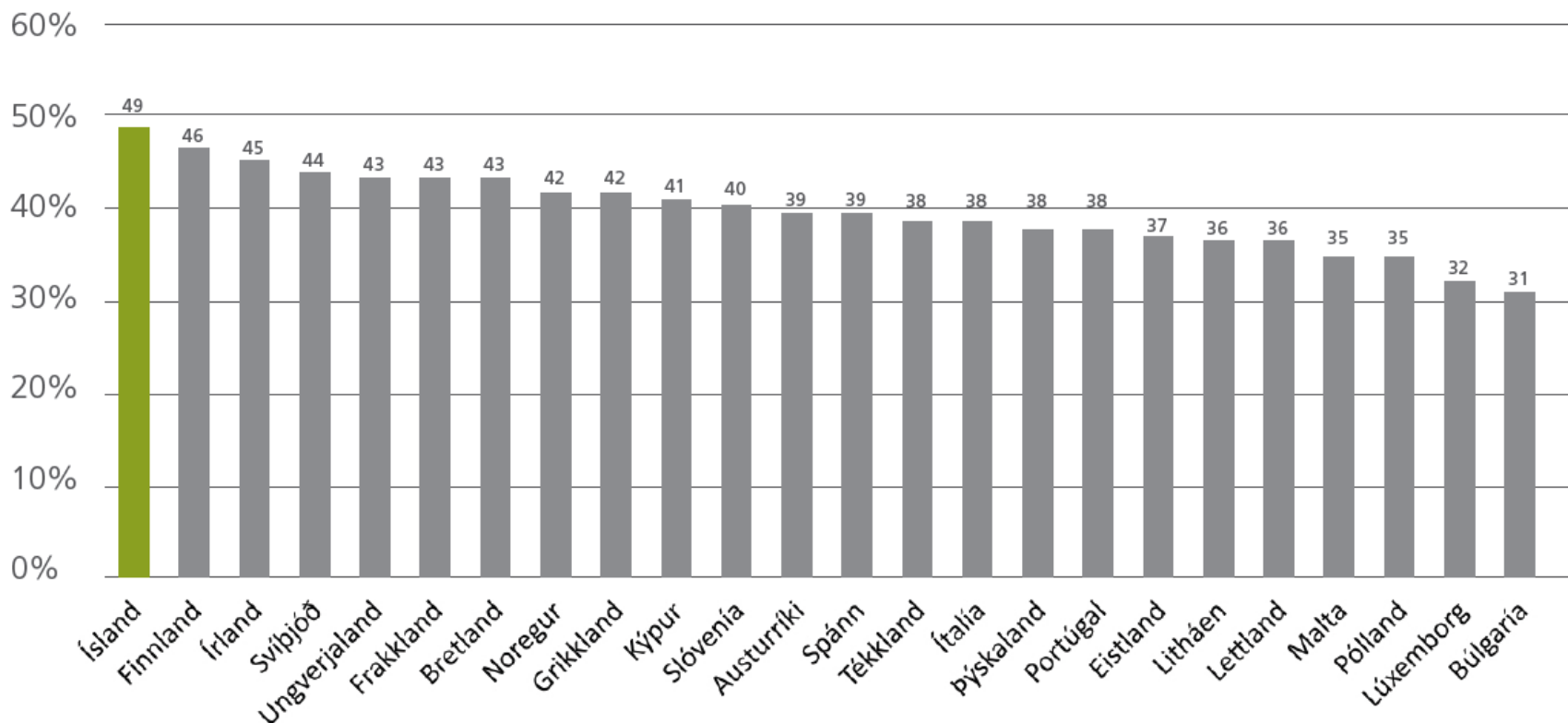

Ríkisfjármál

SA styður áætlun um að eyða hallarekstri ríkissjóðs

„Leiðrétt“ opinber útgjöld hæst á Íslandi

Opinber útgjöld, að frádregnum ellilífeyrisgreiðslum almannatrygginga, í hlutfalli við VLF í ESB-ríkjunum, auk Íslands og Noregs árið 2009

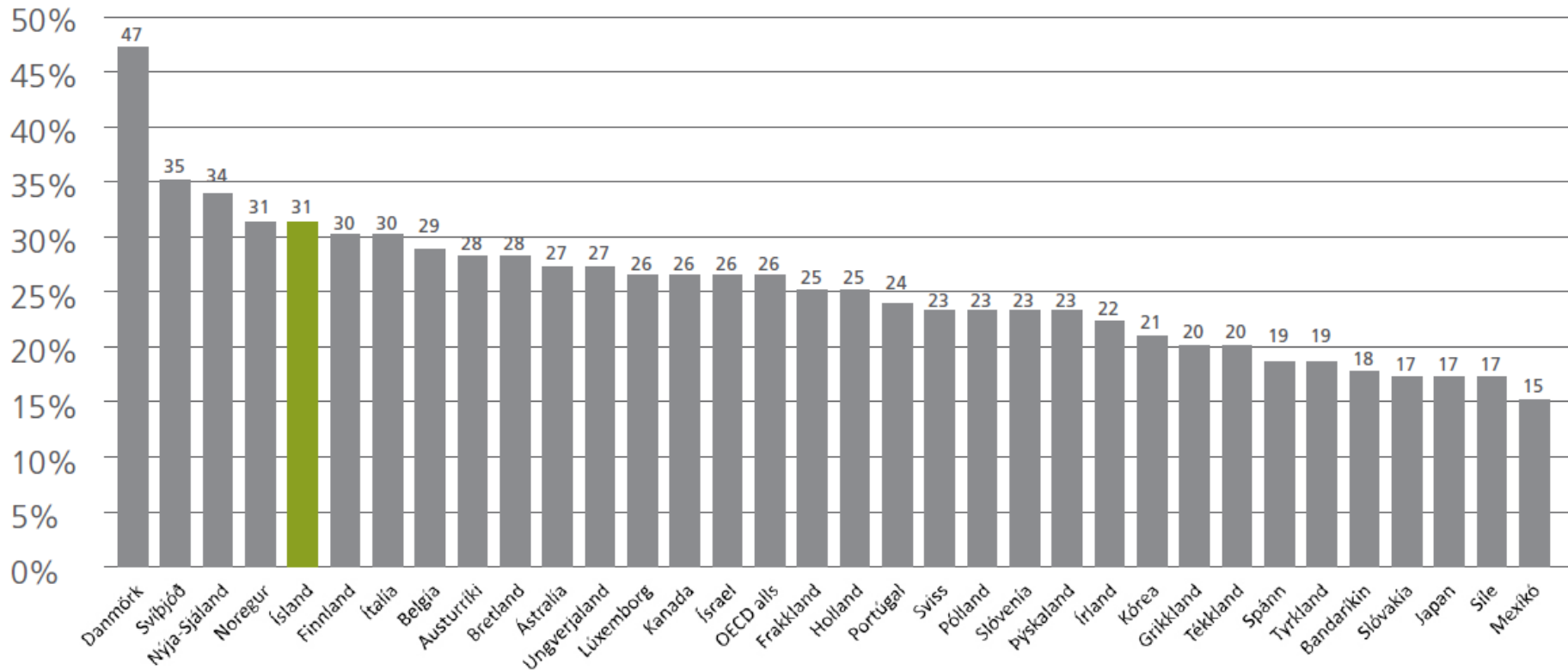

Skattamál

Ísland er í hópi háskattaríkja

Skatttekjur hins opinbera árið 2009, að frátöldum framlögum til almannatrygginga, í hlutfalli við landsframleiðslu

Mistök við skattahækkanir

- Breytingar á tekjuskatti fyrirtækja hafa margar hverjar leitt til minni tekna
- Auðlegðarskattur og hækkun fjármagnstekjuskatts er eignaupptaka og mun bitna harkalega á skattstofnum og skatttekjum
- Ekki staðið við samkomulag um skattlagningu á stóriðju
- Ennþá áform um hækkun veiðigjalds
- Bankaskattur á kúnnana

Aukin atvinna skilar sér

- Einstaklingur sem fer af atvinnuleysisbótum í vinnu bætir hag ríkis og sveitarfélagar um 2,3 milljónir á ári
- Atvinnuleiðin er nauðsyn
- Aðilar vinnumarkaðarins vilja taka að sér framkvæmd atvinnuleysistrygginga að stórum hluta
- VIRK – Starfsendurhæfingarsjóður skilar árangri

Rjúfum kyrrstöðuna!

- Í skýrslu SA hefur fyrst og fremst verið fjallað um efnahagsmál, hina almennu umgjörð atvinnulífsins
- Ástandið er óþolandi af því að það þarf ekki að vera svona
- Þörf fyrir hugmyndafræðilega sígra skiptir meira máli en praktískar lausnir
- Leiðin uppúr kreppunni er fær

Rafrænt eintak á www.sa.is

